

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Preceptoriu[m] Domini Gotscalci Hollen de ordine Heremitarum sancti Augustini

Hollen, Godescalcus

Nurmberge, 1521

VD16 H 4471

Non assumes nomen dei inuanum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30748

Preceptum Secundum

Etemporerit suadebit. Et fid⁹ dabit. Tu q⁹ es fidelis vasallus dno. s. dabis auxilium. de persona tua. corde et opere.

Non assumes nomen dei inuani.

Decimi qui peccant contra illud preceptum sunt qui adiurant deum: sicut princeps sacerdotum dixit ad christum. Adiuro te per deum uiuum: ut dicas mihi si tu es filius dei uiui. utz. Math. xxvj. Super quo Iugenes dicit. Non est licitum aliquem adiurare. Dubitat ergo utrum adiurare aliquem per nomen dei sit licitum: Respondet Aug. de archona super Math. q⁹ hoc potest contingere tripliciter. Primo per modum deprecationis et obsecrationis: et sic minores possunt adiurare maiores. Istomodo Baab meretrix adiurauit exploratores: qui missi erant a filiis israel: qui capta ciuitate per eos ipsa et domus patris eius seruaret a morte. ut patz Iosue. ij. Secundo modo potest fieri per modum dilectionis et deuotionis: et sic equales possunt adiurare equales amici amicos. Item quomodo Baguel adiurauit Thobiam: ut per duas hebdomadas moraretur apud eum. utz Tho. viij. Tertio modo potest fieri per modum violentie et coactionis. et sic superiores possunt adiurare inferiores: sicut iudex cogit adiurare subditum suum: et adiurat ipsum ad dicendam veritatem quam querit. Et si homo sic adiuraret non suum subditum: peccaret uolendo ei uolentiam inferre: sicut princeps sacerdotum. Secundo dubitat: utrum liceat demones adiurare: Respondet ibidem ubi supra. dicens: quod tribus modis contingit adiurationem fieri. Primo per modum obsecrationis et deprecationis. Secundo per modum deuotionis et dilectionis Tertio per modum violentie et coactionis. Primis duobus modis non potest quis adiurare demones sine peccato: quia demonibus nullam reuerentiam exhibere nec eos in aliquo despicari. Si non debemus ad eos obseruare aliquam deuotionem: quia ut inimicus reipublice grauissime esset puniendus: qui beniuolentiam et familiaritatem ipsis inimicis reipublice ostenderet. Quia igitur toti generi humano inimicentur et omnes homines conantur a uia ueritatis auertere per modum deuotionis uel dilectionis non licet eos adiurare. Sed quia licet militibus imperatoris contra inimicos reipublice signis et vexillis uti ad fugandum eos ne

eis noceant. Non licitum est christianis per stultitiam nois christi et per vexillum et signum sancte crucis ipsos demones adiurare ne nobis noceant corporaliter nec spiritualiter. Non die ac nocte debemus eos sic adiurare dicendo. Per signum crucis de inimicis nostris libera nos deus noster.

Non assumes nomen dei inuani.

Adecimi qui peccant contra hoc preceptum sunt maledicti: qui mala proximo optant cum uerbis. Contra quos Math. v. Beati eritis cum maledixerint uobis homines: et dixerint omne malum aduersus uos mentientes. Sequitur. Gaudete et exultate quia non merces uestra copiosa est in celis. i. Petri iij. Non reddentes malum pro malo: neque maledictum per maledictum: sed e contrario: benedicti dicentes. Non dicit apostolus. Maledicimur et benedicti dicimus. Queritur utrum per benedictionem aut imprecationem alicuius sonatiua sunt alii cuius pene uel mali in homine causatiua. Unde dicitur quod non: quia septimo audiuimus uerba maledictionis ab hominibus: propterea ex quibus nullus effectus sequitur. Ergo. Ideo dicitur per. Maledicet ille et tu benedices et cetera. In contrarium patz. iij. Reg. ij. de helizeo qui maledixit pueris. Et egressi sunt duo uiri de silua et lacerauerunt xlij. pueros. Idem patz Gen. ix. de canaan. Pro declaratione ulteriori ponamus hic tria documenta. Primum est. Nullus inferior imo omnis superior: sicut potest inferiori benedicere: sic potest e contrario eidem inferiori cuius effectu realiter maledicere. Probat per illud quod dicitur ad HebrEOS. vij. ubi dicitur. Si ne uilla contraditio quod minus est a maiori benedicit. Ergo sequitur etiam quod ei potest maledicere realiter cum effectu. Ideo dicitur canon dist. xxj. ca. Denique si in epistola ad HebrEOS legitur quod minor a maiori benedicitur: restat profecto quod exigente ratione etiam maledicat. Ubi dicitur glosa quod contrarium eadem est ratio. Sequitur ergo quod non sunt timende maledictiones inferiorum a superioribus: quia tales non possunt sortiri effectum. Sicut quando nos maledicimus pape cardinalibus suis episcopis et sacerdotibus nostris: quia tales non possunt sortiri effectum: quia tales sunt nostri superiores. Ergo non potest nobis quando dicitur. Maledictus sit ille episcopus Coloniensis. uel talis sacerdos et cetera. Correlatum primum. Sicut diuina benedictio est ab omni creatura optan

Ada: sic et? maledictio est maxime formidanda. Quia ipse oī creatura supior: q̄ sua maledictio z bñdictio sp̄ sortit̄ effectū. Nam legit̄ creaturis maledixisse tripl̄r propter pctm̄ hoīs. s. aut rōne subuētiōis: aut rōne significatiōis: aut ratiōe instigatiōis ad pctm̄. Primo rōne subuētiōis. Sic maledixit terre: dicendo. Gene. iij. Maledicta terra i ope tuo. In Hebreo habet. Maledicta sit terra ppter te. i. ppter pctm̄ tuuz. Sequit̄ ibidē. Herminabit spinas z tribulos. Et maledixit terre z non aqs̄ propter tria. Primo q̄ de fructu terre z non aquis cōtra vetitū z tra p̄ceptū dei p̄mus hō comedit. Sc̄do: q̄ de aqua non bibit post cōmestione: ergo maledicti nō meruit. Tertio pctm̄ cōtractū de fructu terre p̄ aquā baptismalem ablucendū erat. Uñ dicit glosa q̄ aīalia terrestria plus maledictionis h̄nt q̄ aq̄tica: q̄ plus viuunt de maledicta terra. Iō ch̄s post resurrectionē de pisce māducauit: z nō de terrestri aīali. Iō adhuc ppter pctā hoīm z inobedientiam terra maledicta. vtz Deut. xxviii. Si non audieris me maledictus eris in agro: maledictus in horreo. Iō de die in die deteriorat̄ ppter pctā hoīm. Sc̄do maledixit diabolo ratione instigatiōis: dicēdo Gen. iij. Maledictus eris inter oīa animātia terre. Naz vir in vno peccauit: q̄ cōsensit mulieri. Iō in vno fuit punit̄: cuz dixit ei de⁹. In sudore vult⁹ tui vesceris pane tuo. Mulier peccauit in duobus: quia superbiuit: z vetitum fructū comedit. Iō in duobus fuit punita. Cōtra supbiā fuit ei dictū. Sub p̄tate viri eris. Et q̄ de fructu comedit. Ideo in fructu suo punita fuit: cū dixit ei de⁹. In dolore paries filios tuos. Sed diabolus peccauit in tribus. Ideo quia superbiuit: mentus est z inuidit. Iō dixit deus serpēti: q̄ fecisti hoc maledict⁹ eris int̄ oīa aīalia terre. Dicit glo. mḡri. Serpens p̄us habebat faciem ḡrosam: iam sup oēs bestias factus est horribilior. Sup pectus tuū gradieris. P̄ius hēbat pedes z staturā erectam: sed pedes sunt amoti: z sic reptando incedit terrā comedens. P̄ius lignoz̄ fructibus vescebatur. Inimicitias ponam inter te z mulieres: q̄ odiosus eris humane nature.

Sed ista expositio nō placet Nicolao de lyra: q̄ de⁹ nō dirigit sermonē suū in aīal butū non intelligens. Sc̄do q̄ serpens in nullo peccauerat: sed solū demon mouēdo linguā suā. Tertio: q̄ statura erecta nō cōpetit alicui aīali sed tm̄ hoī: vt dicit poeta. Pronaq̄ cū spectēt aīantia cetera terram. Os hoī sublime dedit: celumq̄ videre Ius sit: z erectos ad sidera tollere vultus. Iō aliter exponitur s̄m beatum Augustinum ibidē dicens. Sup pectus tuuz gradieris. Per pect⁹ intelligit̄ hic superbia: quia incedens ad suasionē hoīm a supbia incepit q̄ est int̄tū oīm maloz̄. Ecc̄. xi. Terrā comedes. i. hoies terrena diligentes incorporabis tibi eos decipiendo. Per mulierē intelligit̄ hic rō inferior p̄ semē ei⁹ operatio bona aut ei⁹ suggestio praua: q̄ diabolus mediante suggestiōe praua impugnat rōnem q̄ dī vir sensualitati delectabilia p̄ponendo. Iō cōteret caput tuū. s. in p̄ncipio tēptatiōis resistendo. Cogitent̄ gilli q̄tum peccant q̄ alijs suadēt peccare: si diabolus ppter hoc fuit maledictus. Tertio hoc fit rōe significatiōis. Sic ch̄s maledixit ficul vtz Mat. xxi. vbi dī. Beuertens aut̄ in ciuitatē z vidēs fici arborē secus viāz venit ad eaz z nihil inuenit in ea nisi folia tm̄: et ait illi. Nūq̄ ex te fruct⁹ nascat̄ in sempiternū: z arefacta est cōtinuo ficulnea. Et videntes discipuli mirati sunt di. Quō cont̄nuo aruit ficus illa? Sup quo Origenes dicit: q̄ hoc fecit ppter mlticā significatiōnem iudeoz̄. Fuerunt enim iudei ficus vacua in qua non erant nisi folia verboz̄ sine fructu bonoz̄ operū. Istis maledictiōibus maledicta ē creatura a deo ppter peccata. Ideo dicit August. z ponit̄. xxiii. q. iij. c. Deus quibus maledicit meritum designat ei⁹ cui maledict⁹: z sententiā verā promit: que non fallit: nec peccati q̄litas neq̄ peccantis affectus: hō q̄ hec non pōt scire neq̄ mentem alterius videre aut cognoscere z c. hec August. Correlariū secūdu. Sicut bñdictio parentū est maxime amplectēda sic eoz̄ maledictio est maxime formidāda: vt patet Gen. ix. vbi dī. Maledictus chanaan. Eris seruus seruoꝝ frat̄rū tuorum. Et bñdixit dñs deus sem: z chanaan erit

Preceptum Secundum

Seruus eius. Dilatat de^o Japhet. Ubi ex maledictione parentum introducta est prima seruitus: quia propter peccatum filij: Noe maledixit filio filij sui: et secuta est prima seruitus. Dubitat cur maledixit filio filij dicens. Maledictus chanaan: et non filio qui peccauerat: scilicet cham. Respondet quod de^o omnibus benedixit ingredientibus archam noe: inter quos fuit Cham. Ergo noe non fuit ausus eum reicere in maledictionem. Aliter respondet Augustinus in epistola contra maximinum hereticum dicens. Merito eius semen maledictum erat: quia prosem de virili membro: id est de fonte seminis irriserat. hec ille. Idem patet Genesim xvii. qualiter Jacob et Esau patris benedictionem optabant: et eius maledictionem formidabant. Nam Isaac benedicens Jacob dixit ibidem. Det tibi dominus de rore celi et pinguedine terre abundantiam vini et olei: et adorant te populi et seruient tibi tribus: et curuent ante te filii matris tue. Et qui benedixerit tibi: sit ille benedictus: qui vero maledixerit tibi sit ille maledictus. Capiant ergo moderni parentes exemplum quod non maledicant pueris suis: quia talis maledictio ut frequenter sortis effectum. Cuius exemplum ponit beatus Augustinus xxii. de ciuitate dei. c. ix. dicens. Decem quidem fratres quos septem mares et tres femine de cesarea capadocie maledictione matris tali pena sunt diuinitus puniti: ut horribiliter quaterent omnes tremore membro. In qua fidelissima specie oculos suorum ciuium noferentes in romana urbe vagi facti sunt. Ex his ad nos venerunt duo: frater et soror: in multis aliis locis miseria diffamante iam cogniti intrauerunt ecclesiam sancti Stephaniani orantes ut sibi placaret de^o: et salutem pristinam redderet. Et ibidem fuerunt sanati. Aliud exemplum dictionari^o ponit in dictione maledicere: dicens quod tempore suo accidit in piccardia circa ciuitatem maleasensem. Quaedam mulier irrita contra filium suum dixit. Quicquid habeo in te dedi diabolo: qui submergere possit te. Statim puer ducens ad patrem peccatorem. Et dum transiret per quendam riuum diabolus cum magno impetu ipsum ad fundum traheret: et eum submersisset nisi populus circumstantis clamore pueri occurrens: ipsum cum deuotioⁿe liberasset. Ideo dicitur Ecclesiasticum iii. Maledictio matris eradicabit fundamenta fia-

lior. Corretariu^m tertiu^m. Sequitur quod magis commendata est maledictio patrum spiritualium quam carnalium. Cuius exemplum patet iii. Regum ii. ubi dicitur. Ascendit autem Helyseus in bethel. Cumque ascenderet per viam pueri qui egressi sunt de ciuitate: et illudebant ei dicentes. Ascende calue: ascende calue. Qui cum respexisset vidit eos: et maledixit eis in nomine domini. Egressique sunt duo viri de silua: et lacerauerunt ex eis. xlii. pueros. Dicit Augustinus lib. ii. de mirabilibus sacre scripture ca. xxiiii. Helyseus inquit non propter conuictum aut iracundiam motus pueri maledixit: sed quia ipsi pueri parui ut moris erat: tunc idolis fuerunt consecrati iuxta vindictam plexit. Iohannes dicitur xxiiii. q. iii. c. Cum viri sancti maledictionis suam profecerunt non in hac ex voce vitiorum: sed ex iusticie examine prumpunt: intus subtile iudicium respiciunt: et mala foris surgentia quam maledictione ferire debeant agnoscunt. Et eo maledictio non peccant quo ab interno iudicio non discordant. hec ibi. Dubitatur utrum sancti viri sine peccato possint imprecari mala eorum persecutoribus. Respondet Augustinus. de anchona super Mattheum. di. quod questio est dubia per tanto. Quia saluator Mattheum. vi. apostolis et sanctis viris loquitur. Benedicite persequentibus vos: et nolite maledicere. Et apostolus ait. Nulli malum pro malo reddentes. Sciendum ergo quod decet sanctos mala pene imprecari peccatoribus et vias domini peruertentibus non operatiue: sed iudicatiue. Sic dicit David. Constitue super eum peccatorem: et diabolus stet a dextris eius. Cum iudicatur exeat condemnatus: et os eius fiat in peccatum. Fiant dies eius pauci: et epatum eius accipiat alter. Fiant filij eius orphani: et uxor eius vidua. Illa dixit propheta de iuda non pro modo operantis sed prophetantis. Secundo hoc decet sanctos non liuore vindicte: sed amore iusticie: nec finaliter ad eorum maledictionem: sed ad eorum correctionem: ne amplius peccent: et ad bonorum quos opprimunt et subuertunt liberationem. Hoc probatur iure diuino et ecclesiastico humanoque. Dicit enim propheta. Persequar inimicos meos: et comprehendam eos: nec conuertar donec deficiat. Helyseus igne de celo postulauit: ut deuoraret duos principes quinquagenarios. vii. iii. Regum. j.

21 Paulus Actu. xiiij. dixit resistenti eius predicationi. **22** plene dolo et omni fallacia fili diaboli: nimice offus iusticie: cur non desinis subuertere vias dñi. Ecce manus dñi sup te: et eris cecus. Sic Petrus fecit ananiam et saphire: q̄ mentiti fuerūt spūs sancto. vtz Actu. v. Jo dñ. xxiiij. q. iij. c. cum ergo. In nouo etiā testamēto Petrus ap̄ls simoni legit maledixisse cū ait. Pecunia tua sit tecum in pditiōem. Sic etiā papa maledicū q̄busdam i tertīā aut quartā generationē q̄ est maxime timenda. Scdm̄ documentū est. Grauius vident peccare et mortali q̄ p̄rio ex ira aut rācore maledicūt verbaliter. p̄bat. Nichil excludit a regno dei: nisi pctm̄ mortale: sed maledicere p̄rio excludit hoīez a regno dei: ergo ē peccatū mortale. maior ptz. minor est ap̄ls ad gal. v. di. **23** Maledici regnū dei nō possidebūt. Item dicit. Benedicite et nolite maledicere. Ed Ro. xv. Itē. j. ad Cor. vj. Neq̄ maledicite neq̄ rapaces regnū dei possidebunt. Dicit san. Tho. ii. ij. q. lxxj. q̄ maledictio de qua nūc loq̄mur est p̄ quā p̄nunciat malū p̄tra aliquem imp̄cādo vel oprādo q̄d fm̄ se repugnat charitati. Igit̄ ē peccatū mortale. Hec aut̄ maledictio variatur fm̄ diuersas regiones. Nā Italicis optāt p̄m̄is fluxum sanguinis. Jo cōter homines ibi moriunt̄ in fluxu sanguis: gallici morbū caducum: teutonici apostemata: turingi febres: et sic de alijs. Dicit s. Tho. vbi. s. q̄ illud pctm̄ tanto est graui⁹ q̄to p̄sonaz cui maledicimus maḡ amare et venerari deberem⁹. Cōtingit tñ veniale esse aliqñ: vel p̄pter puitatē mali q̄d alijs imp̄cať vel etiam p̄pter effectū ei⁹ qui profert dū ex leui motu v̄ ex ludo: aut ex subruptiōe aliq̄ talia v̄ba pfert q̄ pctā verborū maxime ab effectu p̄sanť. hec ille. Cōtingit aliqñ nullū esse pctm̄. vtz supra in sanctis viris. Sequit̄ correlarie q̄ peccāt mortalit̄ q̄ maledicūt bestijs et creaturis irrōnabilibus: vt faciunt ancille vacis porcis et capris: et serui equis q̄ nō incedūt ad nutū eorū et hoc in ira aut rancore. Dubitat̄ vtz maledicere creature irrōnabili sit sp̄ pctm̄? Rñr q̄ hoc fieri pōt q̄drupticiter. P̄rio rōne loci: sic dauid maledixit montib⁹ gelboe p̄pter homicidiū ibi factū.

vtz. ij. Reg. ij. Scdo rōne t̄pis. Sic iob maledixit diei natiuitat̄ p̄pter culpā originalem: quā nascendo in die p̄traxit. vtz Job iij. Sic nō licet alicui maledicere: nisi ex singulari reuelatiōe dei. Tertio si p̄siderat̄ iquātū ē creatura dei: et sic maledicere creature ē pctm̄ blasphemie. Quarto p̄sideratur quātū i se est: et sic ei maledicere ē otiosum et vanū: et p̄ p̄ns illicitū. Scdo sequitur. Correlarie peccant mortaliter qui sibi ipsis maledicunt: sicut q̄dam faciūt qñ sunt in infortunio. de quibus ps. Luius os plenu ē maledictiōe et amaritudine et dolo. Sicut q̄dam dicūt. Si non vult me deus portet me diabolus supra oēs arbores. Item q̄dā maledicūt sibi in infirmitate. Sicut q̄dam psbyter existens in infirmitate dixit. **24** Dñe abstulisti mihi sanitatem corpis et ego auferam tibi aīam meā dñ. Demon venit auferas animā meā. Statim affuit diabolus: et subito mortuus est. Tertio adhuc grauius peccāt qui maledicūt parentibus suis. Leui. xix. Qui maledixerit patri vel m̄ri morte moriat̄. Contra illud Thobie. iij. Honora p̄sem tuū et gemitus m̄ris tue ne obliuiscaris. Quarto adhuc graui⁹ peccant qui maledicunt vxorib⁹ suis: sicut quidā dixit vxori sue. Uade in nōine diaboli: et statim diabolus inuasit eā. cōtra q̄s apostolus. Viri diligite vxores vestras: sicut christus dilexit eccliam. Quinto peccāt q̄ maledicūt ep̄s sacerdotib⁹ clericis et summis pontificibus. Cōtra quos Exod. xxij. Dijs nō detrahes: et principi ppli tui non maledices. Grauius enī peccant q̄ si proprio patri carnali maledicerēt: q̄a quanto p̄sona maior est q̄ honorare tenemur: tanto pctm̄ graui⁹ est quod in ip̄m cōmittimus sed summ⁹ pōtifex est sup̄m⁹ in christianismo: ergo sibi maledicere est maxim̄ pctm̄. Ideo dñ extra de maledicis. ca. innotuit. vbi dicit papa ad quēdā ep̄m. Quia nobis p̄ l̄as retulisti q̄ hic clericus multis coraz astantibus verba q̄dam in def̄sionem officij et b̄ficij n̄ri protulit ipsuz a temeritate sua cōpescas vt pena illius alijs terrore incutiat: ne de cetero cōtra romanā eccliam in talia v̄ba prūpat. hec ibi. Sexto peccāt q̄ maledicunt diabolū. de q̄. xxiiij. q. iij. ca.

Receptum Secundum

Et si igitur michael. ubi dicit Hiero. Si igitur michael non fuit ausus diabolo et certe maledictionibus dignissimo iudicium inferre blasphemie: quanto magis nos ab omni maledicto puri esse debemus. Aderebat diabolus maledictum: sed per os archangelus blasphemiam exire non debuit. Hec Hiero. Et quod huius dicit Hiero. dicit etiam Judas in canonica sua di. Cum michael archangelus altercaret disputans de corpore moysi: non est ausus ei inferre peccatum blasphemie. Sed dixit. Imperet tibi dominus: nam voluit diabolus offendere iudeis corpus moysi: quod si habuissent ipsum per deo adorassent. Quod prohibuit archangelus michael et ipse noluit diabolo maledicere: multo magis nos non debemus ei maledicere: quia dicit Ecclesiasticus. xxij. Dum maledicit impius diabolum maledicit ipse animam suam. id est maledicto culpe et pene subiicit: cum diabolus sit creatura dei. Septimo peccat adhuc gravius quod maledicit sanctis dei. psalmus. Maledicti. ii. et tu benedixit Cyril. in epistola ad beatum Augustinum. de quodam cardinali nomine Celestino: quod cum die quadam presens in conventu cardinalium ore audaci et temerario in gloriosum Hieronymum iniurie verba promerit: dolore subito viscerum impellente ad oculata nature loca perperans: omnia viscera eius partem emanaverunt: et antequam recederet inde expiravit. Contra quos dicitur ex. iii. maledictis. c. statuimus: ut si quis contra deum vel aliquem sanctorum suorum: et maxime virginem linguam in blasphemiam publice relaxare presumpserit: ut per episcopum suum pene subdant inferi annotate: vicem vero dominicis diebus per foribus ecclesie manifeste dum agunt missarum solennia blasphemus ex his ultimis illorum die dominico pallium et calciamenta non habeat: ligatus corrigia circa collum. Septemque diebus precedentibus sextis feriis in pane ieiunet et aqua: ecclesiam nullatenus ingressurus. Quolibet quoque predictorum dierum tres si poterit et aliquando duos reficiat pauperes si ve unum. Et si nec ad hoc eius suppeteret facultates id in penam aliam commutet. Cui etiam si renuerit recipe ac pagere penam supradictam ecclesie interdicitur ei ingressus: et in obitu ecclesiastica careat sepultura: per temporalem partem terea partem: coactioe si necesse fuerit episcopi dioecesis. adhibita contra eum: blasphemus si dives fuerit. xl. solidorum alioquin. xxx. vel. xx.

Et si ad hoc non sufficiat. v. solidorum vsualis monere pena mulctet: nullas in hoc misericordiam habiturus: quod etiam iter alia committatur statuta ponatur. hec ibi. Quantum autem peccatum sit maledicere beate virgini: patet exim in spe. histo. li. viii. c. cx. quod extra castrum Rodolfi est quaedam abbatia quod dolis vocatur: et super quaedam columna ipsius ecclesie est quaedam imago lapidea ad honorem beate marie virginis sculpta. Ad quam cum quedam paupercula mulier veniret orandi gratia: aderant ibi duo brabantiores: qui improperantes mulieri imaginem beate virginis blasphemabant. Unus etiam lapides ad imaginem proticiens et uno lapide percussit et confregit brachium pueri Iesu. Et cum manus illa lapidea cecidisset exierunt gutte sanguinis a brachio: ac si esset hominis viventis: statimque in eodem loco qui lapidem preceperat expiravit. Alter vero cum vellet morientem inter brachia sua colligere: ut ei preberet aliquod adiutorium statim arreptus est a demonio et in sequenti die defunctus. Cum turba multa conveniret: ut imaginem et sanguinem de lapide fluxum videret: ipsis videntibus predicta imago scidit vestimenta sua. scilicet ornatum lapideum et collum suum quod firmatus erat monili lapideo et pectus denudavit usque ad mammillas propter ignominiam et iniuriam que illata fuerat sibi et filio suo. Hoc contigit anno domini. M. c. lxxxvij. tempore quoque guerre erat in Philippis et regem anglie. Et ille qui scripsit historiam sanguinem et imaginem vidit denudatam. Dicit etiam Cesarius. disti. viij. c. xliij. de duobus lusoribus in Clareuallibus quorum unus male succederet fortune alterius invidens: ut furori suo satisficeret: in deum cepit euomere verba contumeliosa que socius suus eodem maligno spiritu afflatus commiscens ait. Sile: tu enim nefcis maledicere: statimque nimum deum blasphemans: cum tandem in miris iniuria prumperet: vox desuper audita est. Nequa iniuriam quoquo modo sustinui: miris autem mee contumeliam nequaquam possum tolerare. Hecque super ipsam tabulam visibili vulnere inuisibiliter percussus spumans expiravit. Octavo peccant adhuc gravius: et sunt qui maledicunt deo: ut sunt taxillatores qui perdunt ut sepius visum est

A q̄ tarillatores fecerunt crucē super tabulā q̄ pcussa sanguis erupit. Tales assimilantur diabolo ⁊ damnatis: q̄ maledicūt deo vt dicit Joānes in Apocal. Nono peccāt q̄ maledicunt diuine voluntati: scz qm̄ nimis pluit aut ningit aut tonitruat sicut faciunt armigeri. Documentū tertiu: verba maledicta homini illata sunt patienter toleranda: ⁊ maledicenti nequa q̄ sunt irrogāda. Patet exemplo Chisti: de quo dicitur j. Petri. ij. Qui cum malediceretur: nō maledicebat. Math. v. Beati eritis cum maledixerint vobis hoies: ⁊ dixerint oē malū aduersum vos mentientes. Sequit. Gaudeate ⁊ exultate: qm̄ merces vestra copiosa est in celis. Ideo dicit ap̄tus. ij. Petri. iij. Non reddentes malū pro malo neq; maledictū pro maledicto: sed econtrario benedictes. Unde Paulus. Maledicimur et benedicimus. Ideo dicit Grego. j. lib. dialogo. Qualis vnusquisq; apud se lateat cōtumelia illata pbat. Nam sicut superbi honoribus: sic plerūq; humiles sua despectio: ne gratulantur. Hec ibi.

B Godecimi qui peccant cōtra illud p̄ceptum: sunt blasphematores dei ⁊ sanctorū suorum. Et habet fieri blasphemā tripl̄r. Primo cum attribuitur deo qd̄ ei non cōuenit: vt q̄ sit pctōr aut corpus hēat: sicut iudei chris̄to dicebant. Primo ei blasphemabāt dicendo eū esse legis p̄uicatorē. Jo. ix. Nō ē hic hō a deo: qui sabbatū nō custodit. Scdo eum vocabāt templi dei destructorem. Math. xxvij. Hic dixit possum destruere templū ⁊ c. Tertio publicū pctōrē. Jo. ix. Scim⁹ q; hic hō peccator est. Quarto publicanorū fautorē. Lu. vij. Ecce hō vorator ⁊ bibēs vinum: ⁊ amicus publicanorum. Quinto falsi testificatorē. Jo. viij. Tu de teipso testimonium dicis et testimoniū tuū nō est verū. Sexto a demōe possessum. Jo. viij. Demoniū hēs. Septimo samaritanuz ⁊ p̄ p̄ns futuri status negatorē Jo. viij. Samaritan⁹ es tu: q; samaritani negabant resurrectionem mortuorū. In virtute beelzebub miraculoz p̄tratorē. Lu. xj. In beelzebub p̄ncipe demonioz eijcit demonia. Nunc etiā eadē et multa peiora sibi imponūt: vtz in libris eo-

rū qui thalmud intitulat vbi infinite blasphemie p̄tinent cōtra ch̄m. Scdo fit blasphemia qm̄ negat aliqd̄ a deo qd̄ sibi cōuenit: vt q̄ non sit op̄s vel trin⁹ in personis et vn⁹ in substantia: sicut iudei garrūt cōtra nos. Aut q̄ de⁹ nō sciret omnia aut q̄ ch̄s nō esset de⁹: sicut arriani q̄ dixerūt chris̄tū eē purā creaturā. Qui⁹ heresis destructio p̄tz in legēda sc̄ti Hilarij. Sic etiam iudei chris̄to blasphemāt negātes ip̄m esse deū: s; purū hoīem p̄tra oēs p̄phetas. Vñ in li. thalmud continent infinite tales blasphemie cōtra deū ⁊ ch̄m. Nā in sc̄do li. d̄r: vt dicit Rabi iudas: q; hore diei sunt duodecim. In tribus primis hōis deus studet in thalmud lege. Ergo sequit si studet in thalmud q̄ non h; plenitudinē scie. Sequit ibi dem q̄ alijs tribus hōis deus ludet cū leuiathan. i. cū diacone. p̄s. Draco iste quez formasti ⁊ c. Ex hoc sequit q̄ si deus h̄ret delectatiōem in ludo nō esset in eo plenitudo delectatiōis. Itē i. iij. lib. legif q̄ dixit de⁹. Afferte sup me sniam: quia ego minorauī lunam. Itē in geser gesuber dicit rabi aman q̄ de⁹ ita dicat. Jurauī subuersionē hierlm̄ ⁊ penitet me super me: afferte abolutionē ⁊ veniā. Ergo sequit ex his q̄ si indiget abolutiōe ⁊ veniā q̄ in deū pctm̄ cadit qd̄ est falsum. Itē sup illo verbo Hier. Reliqui domū meam: dimisi hereditatem ⁊ c. dicit rabi Johel: q; tres sunt custodie angelozū: ⁊ sup tertiā est deus sedēs ⁊ clamans: sicut leo di. Ve mihi ⁊ maledictus ego: q; templū ⁊ iudeos dissipauī. i. dimisi domū meā ⁊ cōbussi palatiū meū ⁊ captiuaui filios meos inter gētes. Cōtra qd̄ arguit. Si de⁹ flet: ⁊ sibiip̄s maledicit: sequit q̄ est impotēs ⁊ miser: qd̄ est falsum. Itē legif in geser nassim: q; ch̄s magnas penas sustinet i inferno: eo q̄ derisit p̄ba sapiētū in thalmud. Itē legif ibidez q; deus ter lachyrmatur in die p̄ diuersitatib⁹ iudeoz i maiorē damnatiōem ch̄rianorū. Itē dicit rabi symeō q; optim⁹ ch̄rianorū q̄libet arte sine pctō decipi pōt: ⁊ meli⁹ est eū occidere q̄ caput serpētis conterere. Et p̄sa alia absurda in thalmud cōtinent. Ex his p̄tz qd̄ iudei facerēt si ch̄ristianis p̄ualerēt. M̄iro mō blasphemāt p̄tra fidē catholicā: cōtra